

Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni, pisortat suliffeqarfiutaanni misissueqqissaarnermi iluaqutaasinnaasut aamma ajoqutaasinnaasut selskabit niuertorpalaartumik ilusiligaasimanerannut aaqqissuussisimanermi siunertaqartunuinnaangitsoq taamaattorli aamma immikkuullarissumik politikikkut qajassuussinissaq pillugu UPA2019-imut saqqummiussinissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasorta q Pele Broberg, Partii Naleraq)

Akissuteqaat

(Naalakkersuisut Siulittaasuut)

1. Siullermeerneqarnera

Suliffeqarfinni Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni pisortat suliffeqarfiutaattut namminersortutut aaqqissuussinerup atorneratigut pitsaaqutit akornutillu misissoqqissaarnissaat pillugit Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiunneqartoq qanoq ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut aaqqissugaanersut pillugit kiisalu aaqqissuuseriaaseq "Pisortat suliffeqarfiutaattut Namminersortutut" atorlugu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut allatut taartaasinnaanerat eqqartussallugu pisariaqalerpoq.

Naalakkersuisut aallaqqaasiutigalugu ilisimatitsissutigisinnaavaat, ingerlatseqatigiiffinni aqut-sisunik ingerlaavartumik oqaloqatiginninnerit ilaatigut peqataatinneqartut ingerlatseqatigiiffinni ataasiakkaani Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni suliasanut aamma inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit iluaqutaasinnaasunut nalileeqquneqarnerannik ima qarput. Nalilienerit taamaattut aningaasaqarniarnermut inuiaqatigiillu tungaasigut isiginninnernik ima qarput, taakkuuppullu ingerlatseqatigiiffiup ineriartornissaanut aaqqissugaanerannullu oqaloqatiginninnernut pingaarnerpaatut ilaallutik tunngaviliunneqartut.

Ingerlatseqatigiiffiit kalaallini inuiaqatigiinni assigiinngitsunik atuuffeqarput. Tamannalu maluginiassallugu pingaaruteqarpoq. Ilaat niuerneramik ammasumik aamma unammilleqatigiiffiusumik ingerlatsipput, allat inatsisit, akuersissutit imaluunniit kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit aqutugalugit nalinginnaasumik unammilleqatigiinnerup avataani inuiaqatigiinni suliasanik naammassisassanik isumaginnittarput. Ingerlatseqatigiiffiit allaanerit pingajuattut suliffeqarfiit iluanaarniarnissamik anguniagaqanngitsut, paarlattuani allanik pissuteqarlutik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffittut aaqqissuullugit tulluarnersutut ingerlanneqartut taaneqarsinnaapput. Assersuutigalugu imaassinnaavoq aningaasarsiornikkut kiffaanngissuseqarnissaq aamma naalakkersuinikkut aqutsinikkullu kiffaanngissuseqarnissaq eqqarsaatigalugit ingerlanneqartut.

Taamaammallu Naalackersuisut isumaqarput aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pisortat suliffeqarfiutaattut namminersortutut allanngortinnerisigut immikkut pitsaaquteqarnaviangitsoq. Tamannalu aalajangiiffigisassatut siunnersuummut Naalackersuisut oqaaseqaataanni atuarneqarsinnaassaaq.

Siunnersuummilu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut aamma pisortat suliffeqarfiutaat namminersortut paatsoorneqarsimanissaat ili-manarpoq, taakkuuppullu Inatsisartut siunnersuummik suliaqarneranni Naalackersuisut erseqqissassallugu kissaatigisaat.

Siullertullu siunnersuuteqarnermi tunngavilersuutitut taaneqartoq ingerlatseqatigiiffiit pissarsianut ingerlatseqatigiiffinnullu akileraarummik akiliuteqartarnerisa akileraarutininik toqqorteriertut innuttaasunullu akitsuusiinertut taaneqarnerat illersussallugu tunngavissaqanngilaq.

Suliffeqarfimmut ingerlalluartumut suliffeqarfiup sinneqartoortarnera, sinneqartoortullu aqputigalugit akileraarutininut akiliuteqartarnera nalinginnaavoq. Suliffeqarfik sinneqartoorteqarsinnaanngippat nammineerluni ingerlaannarnaviangilaq. Ilaatigullu suliffeqarfik aningaasaqarniarneq annertusarniarlugu, aningaasaliisoqarnissaa anguniarlugu aamma aningaasaliinerit ernialersorniarlugillu aningaasatigut sinneqartoornissamik pisariaqartitsisarpoq.

Tamatuma saniatigut ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pissarsianut ingerlatseqatigiiffinnullu akileraarummik akiliutaat innuttaasunik artukkiinersoq apeqquserneqarsinnaavoq, soorlu tamanna aalajangiiffigisassatut siunnersuummi tunngavilersuutigineqartoq. Pissarsiat ingerlatseqatigiiffiillu akileraarutaat Nunatta Karsiata isertitaqarfigisarpai, tamannalumi ukiumoortumik aningaasanut inatsisit Inatsisartunit akuersissutiginerisigut kif-fartuussinerpassuarnut, tapiissutinut, peqqinnissaqarfinni sullissinernut, ilinniarnissanut neqeroornernut, sanaartortitsinernut allanullu Namminersorlutik Oqartussat innuttaasut atugarissanissaannut isumagisaannut agguanneqartarput.

Ataatsimut isigissagaanni Naalackersuisut isumaqarput aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut iluanaarniarnissaq niuerfinnullu naalagaanissaq anguniaannarlugit ingerlanneqanngitsut. Tamanna ingerlatseqatigiiffiit pilersinniarnernannut tunngavigineqartuni takuneqarsinnaapput, soorluttaarlu ingerlatseqatigiiffiit ingerlanneranni takuneqarsinnaasoq ingerlatseqatigiiffiit inuiaqatigiinni qanoq sulinissartik ilisimaaralugu ingerlakkaat.

Naalackersuisut isumaqarput, soorlu aamma tamanna Inatsisartunut ingerlatseqatigiiffiit pil-lugit nassuiaammi kingullermi ersersinneqartoq, ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut ataatsimut isigalugit ingerlalluartuusut aqutsisoqarfimmi aqutsisorissaarnermikkut siulersuisugissaarnermikkullu.

Pisortat suliffeqarfiutaat namminersortoq tunngavigalugu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit danskillu suliffeqarfiutaasa akornanni assersuussisoqarniarpat aalajangiiffigisassatut siunnersuummi taaneqartut akerliannik maluginiagassaasoq tassaavoq pisortat suliffeqarfiutaat

namminersortut, soorlu DSB, Danpilot aamma Naviair, maleruagassat suliffeqarfinnut aktiaateqarlunilu ingerlatseqatigiiffinnut atuuttut assigalugit naalagaaffimmut pissarsianut ingerlatseqatigiiffinnullu akileraarummik akiliuteqartarmata. Finansministeriaqarfiup naatsorsorsimavaa pisortat suliffeqarfiutaat namminersortut pissarsiat aqqutigalugit naalagaaffimmut 2,8 mia. kr.-inik 2018-imi akiliuteqarsimasut. Tassalu naalagaaffiup ingerlatseqatigiiffiutaasa suliffeqarfiutaasalu pissarsianit isertitarisaasa tamarmiusut pingajorarterutaat qaangerlugit.

Ilanngullugulu taasariaqarapoq pisortat suliffeqarfiutaat namminersortut naalagaaffimmiit ingerlanneqartut arlallit suliffeqarfiit naalakkersuinikkut sulinermut attuumassuteqarnatik, nunaarsuaq tamakkerlugu aamma unammillersinnaassuseqarlutik ingerlanissaat periarfissaqartinniarlugu pilersinneqarsimmata.

Folketingets Statsrevisorer nalunaarummi eqikkaasimapput, tassanilu Finansministeeriap piginnittuunermut politikkaa malillugu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit periarfissatut salliusariaqartut, matumani naalagaaffik ingerlatseqatigiiffinnik pilersitsisimatillugu, matumanimi malittarisassat aamma ministeeriaq aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut nakkutilliinissamut pisussaaffii pisortat suliffeqarfiutaannut namminersortunut sanilliullugu ersarinnerummata.

Naalakkersuisut taamatut naliliisoqarnera isumaqatigaat, isumaqarlutillu pisortat suliffeqarfiutaannut namminersortunut immikkut ittunik atugassarititaqartarianngitsoq taamatut aqqis-suussinikkut allatut ingerlatseqatigiiffimmik tulluurtumik ingerlatsinissamut atorneqarsinnaasumik.

Anguniagassat pisortat suliffeqarfiutaata namminersortup pilersinneratigut anguniarneqartussat aamma aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffitsigut anguneqarsinnaapput. Tamanna pisarpoq inatsisitigut, akuersissutitigut allatigullu immikkut aalajangersaanerit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutitsinnut taakkunungalugu atasumik kiffartuussinissamik isumaqatigissutinut atuuttut atornerisigut, taakkuuppullu Namminersorlutik Oqartussat pisisartullu aamma ingerlatseqatigiiffiup sulisutut akornanni pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu aalajangersaaffiginerisigut, soorlu assersuutigalugu susassaqarfiit uuliamik nioqqutissanillu pilersuinermit tunngasut, pui-sit amiinik tunitsiveqarnermit tunngasut aamma angallassisarnernut allanullu tunngasut.

Kiisalu Naalakkersuisut isumaat malillugu maluginiartariaqartut ilagaat pisortat suliffeqarfiutaannut namminersortunut atugassarititat pillugit ataatsimut inatsisinik ataatsimulluunniit aalajangersakkanik killilersuisunik soqanngimmat. Tamakku allaffissornikkut Finansministeriami nassuiaaffigineqarput.

Aalajangiiffigisassaattut siunnersuut tamanna immi isumaqarpoq Namminersorlutik Oqartussani pisortat suliffeqarfiutaannik namminersortumik pilersitsisoqassagalarpat suliffeqarfinnut taakkunungalugu tunngaviummik piomasaaqatit pillugit aalajangiinernut Finansministeriami aalajangiunneqartunut ilanngunneqartussaasat. Naalakkersuisut takusinnaanngilaat tamanna Namminersorlutik Oqartussanut sutigut iluaqutaassanersoq. Naalakkersuisut paarlattuanik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffittut ittut atorneqaannarnissaat piuaneruaat, taakkunanimi tunngaviummik piomasaaqatit ilisimaneqarput aammalu ingerlatseqatigiiffinnut inatsissatut

siunnersuutit allallu inuussutissarsiutinut inatsisit Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortinnissaannut siunnersuutit Inatsisartuni suliarinerannut atatillugu malittarisassat isikkussaannut Namminersorlutik Oqartussat sunniuteqarsinnaanerata ilisimaneqarmat.

Ataatsimullu isigissagaanni Naalackersuisut nalilerpaat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pisortat suliffeqarfiutaattut namminersortutut allanngortinnissaat aqutugalugu Kalaallit Nunaata iluaqutissarsiffigisinnaasai suussusersineqarsinnaanngitsut. Paarlattuanik ajoqutissat suussusersineqarsinnaapput. Tamakkulu pissutigalugit Naalackersuisut isumaqarput aalajangiiffigisassatut siunnersuummi siunnersuutigineqartutut misissueqqissaarnissamik suliaqarnissamut nukissanik atuisoqartariaqanngitsaq. Tamakku tunngavigalugit Inatsisartut siunnersuummik itigartitsinissaat Naalackersuisut Inatsisartunut inassutigissavaat.